

[Valdemar Thomsen.]

Bekendelse og en Gentagelse for øvrigt ogsaa af det ærede Medlem Hr. Hartvig Frischs Forsikringer her i Tinget — det kan læses paa Sp. 6832 i Folketingstidenden for 1936—37, hvor han siger:

„Sandheden er nemlig, at i det lange Løb vil Arbejdsløshedsspørgsmaalet kun kunne løses, naar man naar til en ordentlig Beskæftigelse i Landbruget.“

For mig, maa jeg sige, var det paafaldende, at Statsministerens, altsaa den danske Statsministers, Tale ved Stævnet i Odense i høj Grad var skæmmet af en underlig uligevægtig Stemmeføring, der sikkert — den Følelse fik man uvilkaarligt — var Udslag af en daarlig Samvittighed, fordi Statsministeren i Modsætning til sine nordiske Kolleger ikke havde fundet den bærende Grund for sin Politik. Det kan man forstaa maa være smerteligt, men det er tillige beskæmmende for en Mand, der efter et langt Livs Kamp for sine Ideer har opnaaet en næsten uindskrænket Magt og Myndighed. Men saadan gaar det altsaa, naar der bygges paa Sand i Stedet for paa Urgrunden for Demokratiet, naar Hensynet til Storfinans o. s. v. gaar foran Hensynet til det arbejdende Folk.

Under disse Omstændigheder er Stillingen for Landbruget ved Indgangen til denne nye Rigsdagssamling i det væsentlige uændret, og det er den trods det, at man altsaa fra Regeringens Side er klar over, hvordan Udviklingen burde ledes. Rentabiliteten for Landbruget kan svinge lidt op og ned fra det ene Aar til det andet, men Tendensen — og den vil altsaa de Forhold, som jeg har nævnt, medvirke til at forstærke — er afgjort den samme: ringe Indtjeningsmuligheder i Forhold til den Indsats, der præsteres, valuta-, rente- og skattemæssig Uretfærdighed, urimelige Af-sætnings- og Arbejdsforhold, alt sammen paa Bondens Bekostning. Saadan og ikke anderledes ligger Forholdet. Prisen paa Smør, Kød og Korn ligger i Dag under eller en Smule over Førkrigniveauet, og derfor synes jeg, at der ligger for Landbruget noget meget foruroligende i, at Regeringspartiernes Ordførere ved denne Lejlighed i det store og hele gik uden om Landbrugets og for øvrigt ogsaa uden om de arbejdsløses Vanskeligheder. Man taler — det gjorde det ærede Medlem Hr. Steen her i sin Tale — om Anlæg af Cyklestier, Anlæg af Gangstier, Oprettelse af Landarbejderboliger, om Landbrugets Gældsforhold og lignende, men det centrale lader man ligge.

Hvordan reagerer nu Landbruget over for dette fortsatte Misregimente? Den mest utvetydige Protest i den svundne Sommer blev nedlagt ved Bondestævnet i Odense den 29. Juli. Stævnet var det fjerde i Rækken og det største Stævne af de hidtil afholdte. 50 000—60 000 Bønder var trods Travlhed mødt op der for at tilkendegive, at Taalmodigheden er ved at briste, og at man — det var ogsaa et Resultat — om fornødent var indstillet paa at anvende de Metoder, som for andre har ført til et i hvert Fald for dem selv gunstigt Resultat. Dette Stævne viste, at Landbrugernes Sammenslutnings Idé, Samlingen af hele det arbejdende Landbrug i een fasttømret Blok, trods Mistæneliggørelse og Tilsidesættelse fra saa at sige alle Sider stadig og støt vinder frem i Bondestanden. Maaske det dog efterhaanden vil gaa op for saavel lunkne Venner som aabenlyse Modstandere, at man her staar over for en Bevægelse, som ikke uden videre lader sig træde ned.

I den Henseende er der jo adskillige, der har gjort deres Erfaringer. Bemærkelsesværdigt er det Stemningsomslag, der trods den sædvanlige Teaterforden kunde konstateres paa de jyske Landboforeningers Delegeretmøde. Selv om det i det væsentlige er de samme partiprægede Repræsentanter, der møder ved disse Delegeretfor-samlinger Aar efter Aar og giver Tonen an, viser det sig, at de nye Tanker nu virkelig er i Færd med at vinde frem. Tidligere var det saadan, at det kun var en enkelt Mand paa dette Delegeretmøde, der gik ind paa disse Tanker; nu er det saadan, at næsten hele Interessen under Forhandlingerne samler sig om det, der er de gamle og de nye Organisationer imellem.

Mere og mere breder sig altsaa Forstaaelsen af, at Resolutionernes og Bønskrifternes Tid maa være forbi, og at Landbrugets økonomiske Magt maa sættes ind i Kampen for Landbrugets økonomiske Lige-ret. Selv Hr. Hauch, der paa dette Omraade ikke har været at formaa til at tage Standpunkt, erklærer nu, at han er enig med Landbrugernes Sammenslutning i dets Grundsynspunkt og enig i, at det ikke er Navnet, det kommer an paa, men det, at vi samler os. Han erklærede forleden paa Mødet i Aarhus, at saafremt Mejerierne kom til det Resultat, at der maatte iværksættes kraftigere Foranstaltninger, da skulde man ikke forgæves banke paa hos Landboforeningerne. I samme Retning gik for øvrigt en Udtalelse af Hr. Hauch i Landstingets afsluttende Debat i Foraaret. I en Kritik af Regeringens Tilsidesættelse af Land-